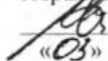

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

 Дмитро БАБЕНКО
«03» 07 2023 р.

Гарант освітньої програми

 Володимир КРАЙНІЙ
«16» 06 2023 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ»**

Галузь знань	12 «Інформаційні технології»
Спеціальність	122 «Комп'ютерні науки»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки»
Освітній ступінь	«Бакалавр»
Семестр	6
Форма здобуття освіти	очна (денна)
Викладачі	Крайній Володимир Олексійович, кандидат економічних наук email: kravol53@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій.

Протокол № 1 від 31.08.2023 року.

Завідувач кафедри

Світлана ТИЩЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту.

Протокол № 1 від 01.09.2023 року.

Голова науково-методичної комісії

Ганна ТАБАЦКОВА

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту

Протокол № 1 від 14.09.2023 року.

Голова вченої ради

Олена ШЕБАНІНА

1. Призначення навчальної дисципліни	<p>Дисципліна «Організація обчислювальних процесів» вивчається здобувачами вищої освіти спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» на третьому курсі і є вибірковою компонентою. Покликана сформувати у здобувачів необхідної системи знань та вмінь застосування сучасних методів і засобів проектування, розробки та дослідження інтелектуальних систем різного функціонального призначення, що базуються на технологіях експертних систем та одержання навичок використання таких систем та технологій в своїй практичній роботі.</p>
2. Мета навчальної дисципліни	<p>Мета дисципліни: формування єдиного комплексу понять, визначень і положень про сутність і закономірності проектування, розробки, впровадження та супроводу інформаційних систем.</p> <p>Завдання дисципліни: підготовка студентів для наукової та практичної діяльності в галузі комп'ютерних інформаційних систем та технологій.</p> <p>Предмет дисципліни: обчислювальні процеси.</p>
3. Компетентності	<p>Інтегральна компетентність: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп'ютерних наук або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського</p>

(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність до математичного формулювання та досліджування неперервних та дискретних математичних моделей, обґрунтування вибору методів і підходів для розв'язування теоретичних і прикладних задач у галузі комп'ютерних наук, аналізу та інтерпретування

СК 2. Здатність до виявлення статистичних закономірностей недетермінованих явищ, застосування методів обчислювального інтелекту, зокрема статистичної, нейромережевої та нечіткої обробки даних, методів машинного навчання та генетичного програмування тощо.

СК 3. Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем.

СК 4. Здатність використовувати сучасні методи математичного моделювання об'єктів, процесів і явищ, розробляти моделі й алгоритми чисельного розв'язування задач математичного моделювання, враховувати похибки наближеного чисельного розв'язування професійних задач.

СК 5. Здатність здійснювати формалізований опис задач дослідження операцій в організаційно-технічних і соціально-економічних системах різного призначення, визначати їх оптимальні розв'язки, будувати моделі оптимального управління з урахуванням змін економічної ситуації, оптимізувати процеси управління в системах різного призначення та рівня ієрархії.

СК 6. Здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи, методів формалізації та

	<p>розв'язування системних задач, що мають суперечливі цілі, невизначеності та ризику.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати теоретичні та практичні основи методології та технології моделювання для дослідження характеристик і поведінки складних об'єктів і систем, проводити обчислювальні експерименти з обробкою й аналізом результатів.</p> <p>СК 8. Здатність проектувати та розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування: узагальненого, об'єктно-орієнтованого, функціонального, логічного, з відповідними моделями, методами й алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління.</p> <p>СК 11. Здатність до інтелектуального аналізу даних на основі методів обчислювального інтелекту включно з великими та погано структурованими даними, їхньої оперативної обробки та візуалізації результатів аналізу в процесі розв'язування прикладних задач.</p> <p>СК 15. Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування.</p> <p>СК 16. Здатність реалізовувати високопродуктивні обчислення на основі хмарних сервісів і технологій, паралельних і розподілених обчислень при розробці й експлуатації розподілених систем паралельної обробки інформації.</p>										
<p>4. Заплановані результати навчальної дисципліни</p>	<p>ПР 1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.</p> <p>ПР 8. Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проектування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах.</p> <p>ПР 18. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів.</p>										
<p>5. Опис навчальної дисципліни</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="515 1850 1061 1892">Всього годин/кредитів за</td> <td data-bbox="1061 1850 1442 1892">120 год./4,0 кред.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="515 1892 1061 1935">навчальним планом, з них:</td> <td data-bbox="1061 1892 1442 1935"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="515 1935 1061 1977">- лекції</td> <td data-bbox="1061 1935 1442 1977">40 год./ 1,33 кред.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="515 1977 1061 2020">- практичні заняття</td> <td data-bbox="1061 1977 1442 2020">40 год./1,33 кред.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="515 2020 1061 2060">- самостійна робота</td> <td data-bbox="1061 2020 1442 2060">40 год./ 1,33 кред.</td> </tr> </table>	Всього годин/кредитів за	120 год./4,0 кред.	навчальним планом, з них:		- лекції	40 год./ 1,33 кред.	- практичні заняття	40 год./1,33 кред.	- самостійна робота	40 год./ 1,33 кред.
Всього годин/кредитів за	120 год./4,0 кред.										
навчальним планом, з них:											
- лекції	40 год./ 1,33 кред.										
- практичні заняття	40 год./1,33 кред.										
- самостійна робота	40 год./ 1,33 кред.										

Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛК	ПЗ	сам. робота
ЗМ 1. Особливості структурної організації обчислювальних машин систем та мереж				
1.1.	Еволюція обчислювальних систем	2	2	2
1.2	Модель з розподіленою пам'яттю (PRAM модель)	2	2	2
Всього за змістовий модуль		4	4	4
ЗМ 2. Методи побудови і способи функціонування операційних систем				
2.1	Класифікація операційних систем і їх структурні особливості	2	2	2
2.2	Основа функціонування багатoproграмних обчислювальних систем	2	2	2
2.3	Засоби взаємодії між процесами у багатoproграмних обчислювальних системах	2	2	2
2.4	Механізм переривань – основа управління процесами	4	4	4
2.5	Загальна схема завантаження операційної системи	2	2	2
2.6	Основи функціонування багатoproграмних операційних систем (структура, склад, взаємодія)	4	4	4
Всього за змістовий модуль		16	16	16
ЗМ 3. Особливості архітектури операційних систем розподілених систем обробки даних				
3.1	Концепції програмного забезпечення розподілених обчислювальних систем	2	2	2
3.2	Операційні системи систем масового розпаралелювання (ОС SMP)	2	2	2
3.3	Визначення, класифікація і основи функціонування GRID систем	2	2	2
3.4	Визначення, класифікація і основи функціонування CLOUD систем	2	2	2
Всього за змістовий модуль		8	8	8
ЗМ 4. Загальні принципи і особливості організації систем планування в паралельних обчислювальних системах				
4.1	Об'єкти планування в ПОС	2	2	2

4.2	Класифікація и характеристика алгоритмів рішення задачі планування в ПВС	4	4	4
4.3	Особливості організації системи планування в сучасних паралельних обчислювальних системах кластерного типу	2	2	2
4.4	Модель планування в неоднорідних РСОД	4	4	4
Всього за змістовий модуль		12	12	12
Всього годин по навчальній дисципліні		40	40	40
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				

<p>6. Порядок та критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання поточної навчальної діяльності. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни проводиться за такими критеріями: систематичність роботи на лекційних та практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт та інше.</p> <p>Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими: тестування, виконання контрольних робіт, індивідуальних робіт, підготовка докладів та презентацій з обраної тематики і включають контроль теоретичної і практичної підготовки.</p> <p>Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань залежить від їх об'єму та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.</p> <p>Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.</p> <p>Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з</p>
---	---

дисципліни здійснюється шляхом складання екзамену в письмовій формі. Варіативні завдання, що виносяться на залік, включають два теоретичних питання та одне практичне завдання. До екзамену допускається здобувачі вищої освіти, які виконали всі завдання та набрали не менше 40 балів.

Для можливості отримання необхідної кількості балів розроблено індивідуальні завдання по кожній з тем дисципліни в системі дистанційного навчання MOODLE.

Творча робота здобувача оцінюється кафедрою економічної кібернетики і математичного моделювання і включає участь в науково-дослідній роботі – до 5 балів; виступи в наукових гуртках і конференціях – до 5 балів.

Схема поточного і підсумкового контролю знань

№ змістового модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	4	4	Аудиторна робота: – опитування на заняттях;	2	0	0,1	0	0,2
			– виконання практичних завдань;	2	0,1	0,1	0,2	0,2
			Самостійна робота: – опрацювання окремих питань тем;	2	0	0,1	0	0,2
			– виконання лабораторних робіт;	2	2	2,4	4	4,8
Разом:							4,2	5,4
2	16	16	Аудиторна робота: – опитування на заняттях;	8	0	0,1	0	0,8
			– виконання практичних завдань;	8	0,1	0,1	0,8	0,8
			Самостійна робота: – опрацювання окремих питань тем;	8	0	0,1	0	0,8
			– виконання лабораторних робіт;	8	2	2,4	16	19,2
Разом:							16,8	21,6
3	8	8	Аудиторна робота: – опитування на заняттях;	4	0	0,1	0	0,4
			– виконання практичних завдань;	4	0,1	0,1	0,4	0,4
			Самостійна робота: – опрацювання окремих питань тем;	4	0	0,1	0	0,4
			– виконання лабораторних робіт;	4	2	2,4	8	9,6
Разом:							8,4	10,8
4	12	12	Аудиторна робота: – опитування на заняттях;	6	0	0,1	0	0,6

		– виконання практичних завдань;	6	0,1	0,1	0,6	0,6
		Самостійна робота: – опрацювання окремих питань тем;	6	0	0,1	0	0,6
		– виконання лабораторних робіт;	6	2	2,4	12	14,4
		Разом:				12,6	16,2
Науково-дослідна робота та неформальна освіта						0	5
Всього						40	60
Залік						20	40
Разом по дисципліні						60	100

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти,
та шкала оцінювання – залік**

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0 - 34	F	не зараховано з можливістю повторного складання

<p>7. Політика курсу</p>	<p>Політика курсу визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.</p> <p>Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій. Академічна недоброчесність є несумісними з принципами викладання курсу, з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття. Додаткові вимоги формулюються викладачем враховуючи специфіку навчальної дисципліни.</p> <p><i>Основні принципи проведення занять:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
---------------------------------	---

	<p>- різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді;</p> <p>- курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання;</p> <p>- протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.</p>
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кондратенко Ю. П. – Оптимізація процесів прийняття рішень в умовах невизначеності: Навчальний посібник. – Миколаїв: Видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 96с. 2. Ситник В. Ф. та ін. Системи підтримки прийняття рішень. – К.: Техніка. 1995. – 165 с. 3. Коваленко И. И., Гожий А. П. Методы и средства поддержки принятия решений. – Николаев, 2005. 4. Кутковецкий В. Я. Дослідження операцій. – Миколаїв: МДГУ ім. П. Могили, 2003. 5. Стіренко, С. Г. Організація обчислювальних процесів у комплексах, системах та мережах [Електронний ресурс] : підручник / С. Г. Стіренко, В. П. Сімоненко, А. В. Сімоненко ; Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 650 с. <p>Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Петров Е.Г., Новожилова М.В., Гребеннік І.В. Методи і засоби прийняття рішень у соціально-економічних системах. – Київ: Техніка, 2004. 2. Zimmermann H.-J. Fuzzy Set Theory – and Its Applications. – Boston/ Dordrecht/London Kluwer Academic Publishers, 1992. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p>

	<p>1. Комп'ютерні мережі: електронний курс на освітній платформі Moodle МНАУ. URL: https://moodle.mnau.edu.ua/user/index.php?id=4021</p> <p>2. Академічна доброчесність в університеті. Відкритий дистанційний курс на платформі ВУМ ONLINE. URL: https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/</p>
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	<p>Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.</p> <p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються різні види та форми навчання, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію споживачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.</p>
10. Доступ до матеріалів навчання	<p>Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщено в електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі, а також на офіційному сайті МНАУ.</p> <p><i>Доступ до матеріалів навчання:</i> https://moodle.mnau.edu.ua/user/index.php?id=4021</p>

Силабус навчальної дисципліни розробив:

Доцент кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання

Володимир КРАЙНІЙ